

Energetika

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 10/2003

str. 12

Izbrani kazalci v GWh, stopnje rasti v %	VII-IX 2002, v GWh	VII-IX 2003, v GWh	VII-IX 2003/VII-IX 2002, v %
Proizvodnja električne energije	3,114	2,850	-8.5
Proizvodnja hidroelektrarn	816	582	-28.7
Proizvodnja termoelektrarn	842	1,031	22.4
Proizvodnja nuklearke	1,456	1,238	-15.0
Poraba električne energije	2,879	2,984	3.6
Poraba prek distribucije	2,140	2,235	4.4
Neposredni odjemalci	681	691	1.4
Neto izvoz elektrike	235	-134	n. s.

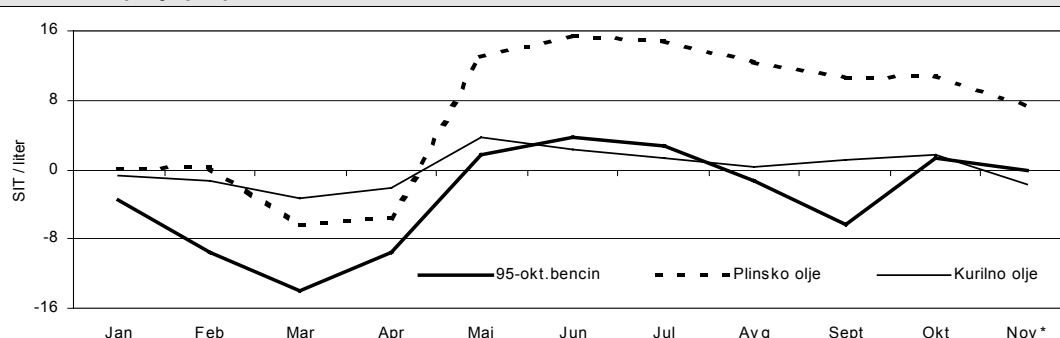
Vir podatkov: ELES, Elektroenergetska situacija za mesece julij, avgust in september; delno preračun UMAR.

Proizvodnja električne energije se je v **tretjem četrletju 2003** glede na isto lansko obdobje znižala za 8.5%, **poraba elektrike** pa se je povečala za 3.6%. **Proizvodnja** hidroelektrarn se je znižala za 28.7%, za načrtovano v elektroenergetski bilanci RS (EB), ki predvideva normalne, na dolgoletnih povprečjih ocenjene hidrološke razmere, pa je zaostala za 36.8%. K znižani proizvodnji Nuklearne elektrarne Krško, in sicer za 15.0%, je najbolj prispeval zelo nizek avgustov vodostaj reke Save (od koder nuklearna črpa vodo za hlajenje), zaradi katerega so morali v skladu z okoljskimi predpisi znižati moč elektrarne. Da bi vsaj delno nadomestili izpad hidroenergije in nuklearne energije, se je proizvodnja klasičnih termoelektrarn povečala za 22.4%, tako da je predvideno proizvodnjo iz EB preseгла za več kot polovico. Medtem ko se je visoka rast **porabe** električne energije neposrednih odjemalcev v prvem in drugem četrletju (22.4% in 7.2%), ki je bila zlasti posledica velike razširitve in posodobitve proizvodnje aluminija, v tretjem umirila na 1.4%, se je poraba elektrike z distribucijskega omrežja še dodatno okrepila in je znašala 4.4%. Skupno povečanje porabe električne energije v Sloveniji je tako še vedno skoraj dvakrat večje od predvidene povprečne letne rasti v projekcijah za obdobje 2000–2010 (v predlogu nacionalnega energetskega programa). Ob tolikšni rasti porabe ter ob sočasnem znižanju proizvodnje smo imeli že drugo četrletje zapored **neto uvoz** električne energije, v tretjem četrletju v višini 134 GWh, kar je pokrilo 4.5% slovenske porabe elektrike.

V letošnjih prvih devetih mesecih glede na isto lansko obdobje se je proizvodnja električne energije znižala za 3.5%. Proizvodnja hidroelektrarn je bila za več kot četrtno nižja, proizvodnja klasičnih termoelektrarn pa za nekaj manj kot četrtno višja od predvidene v EB, medtem ko je bila proizvodnja nuklearke skoraj enaka načrtovani. Slovenska poraba elektrike se je v tem obdobju povečala za 5.0%. Neposredni odjemalci s prenosnega omrežja so porabo povečali za 9.4%, distribucijski porabniki pa za 3.9%. Poraba slednjih je bila kar za 3.7% višja od predvidene. V prvih devetih mesecih je bila Slovenija tako že neto uvoznica električne energije v višini 1.5% porabe. Če v zadnjem četrletju poraba ne bo preveč preseгла predvidene in bo tudi proizvodnja približno enaka načrtovani, bomo imeli v celem letu 2003 porabo in proizvodnjo električne energije približno izenačeno. Obenem pa moramo opozoriti, da ti podatki zajemajo le proizvodnjo velikih, javnih elektrarn, ali dobrih 95% vse slovenske proizvodnje električne energije. Ob upoštevanju proizvodnje elektrike tudi iz distribucijskih in neodvisnih elektrarn (za katere ni sprotnih mesečnih podatkov) bo imela Slovenija tudi v letošnjem letu še nekajodstotni presežek proizvodnje nad porabo električne energije.

Svetovne **cene nafte** so še vedno zelo spremenljive in relativno visoke. Po tem ko se je cena severnomorske nafte brent sredi septembra že spustila skoraj na 25 USD, je sredi oktobra spet preseгла 31 USD za sodček. Medtem ko vlada višine **trošarin na tekoča goriva** lani ni spreminjala (le povišanje za 1.0 SIT v januarju 2002 pri bencinski), se je ob visokih in rastočih cenah nafte v začetku leta 2003 odločila za protiinflacijsko prilagajanje le-teh. V marcu, ko so naftne cene pred začetkom iraške vojne dosegle 34 USD, se je v primerjavi z lansko znižala trošarina na kurilno olje za skoraj 4 SIT, na plinsko olje za dobrih 6 SIT, najbolj pa se je znižala bencinska trošarina, za 14 SIT pri litru (gl. graf). Trošarine so v aprilu (zaradi poprejšnje odločitve o preventivni zamrznitvi cen tekočih goriv) ostale znižane, čeprav se je medtem nafta že precej pocenila. V naslednjih mesecih so se ob ugodnih razmerah na naftnih trgih trošarine dvignile nad raven iz leta 2002, da bi nadomestili proračunski izpad prihodkov zaradi ukrepov v prvih štirih mesecih. Pri tem se je najbolj povišala trošarina na plinsko olje, ki je do oktobra ostala za prek 10 SIT višja, bencinska trošarina pa je bila tudi v avgustu in septembru ponovno nižja kot lani.

Graf: Odstopanje povprečnih mesečnih trošarin v letu 2003 od lanskih decembrskih

Vir podatkov: www.petroil.si; izračun UMAR. Opomba: *povprečje od 1. do 10. novembra.